

ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ ТУРИСТІВ: НОВІ ВИКЛИКИ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНИХ КРИЗ

Сучасний світовий туризм стикається з викликами, зумовленими глобальними кризами - пандеміями, кліматичними змінами, терористичними загрозами й геополітичними конфліктами. У таких умовах правове забезпечення безпеки туристів має особливе значення: від якості нормативно-правової бази залежить не лише захист прав туристів, а й стійкість галузі загалом. В Україні, де туризм вважається перспективною галуззю економіки, питання безпеки потребує комплексного підходу з урахуванням нових реалій [1].

Одним із ключових аспектів правового забезпечення безпеки туристів є створення нормативно-правових механізмів, які б гарантували захист їхнього життя, здоров'я та майна в умовах криз. Закон України «Про туризм» (1995 р., зі змінами) встановлює загальні засади регулювання туристичної діяльності, однак його положення потребують адаптації до сучасних викликів. Наприклад, пандемія COVID-19 виявила прогалини в правовому регулюванні, пов'язані з відповідальністю туристичних операторів за повернення коштів у разі скасування подорожей, а також із забезпеченням медичної безпеки туристів. Дослідження, проведене Європейською економічною комісією ООН, підкреслює, що країни з розвиненою правовою базою, яка включає чіткі протоколи реагування на кризи, демонструють вищий рівень довіри туристів до галузі. В Україні подібні протоколи залишаються недостатньо розробленими, що створює ризики як для туристів [2], так і для суб'єктів туристичної діяльності.

Ще один виклик - безпека туристів у контексті кліматичних змін, що спричиняють природні катастрофи: повені, пожежі, екстремальні погодні явища. Правове регулювання має передбачати обов'язки туроператорів інформувати туристів про ризики, а також механізми евакуації й екстреної допомоги. У

країнах ЄС, як-от Італія чи Греція, діють директиви, які зобов'язують компанії мати плани дій у разі стихій. В Україні подібні норми лише формуються через зміни до Кодексу цивільного захисту, однак імплементація залишається слабкою.

Ключовим аспектом є міжнародна співпраця у правовому забезпеченні безпеки туристів. Глобальні кризи - терористичні загрози чи епідемії - потребують узгодженої політики між державами. Україна як учасниця міжнародних угод, зокрема Конвенції про захист прав людини, повинна гармонізувати законодавство з міжнародними стандартами. Йдеться про створення механізмів страхування туристів у разі глобальних криз і доступу до правової допомоги за кордоном.

Отже, правове забезпечення безпеки туристів вимагає комплексного підходу з урахуванням викликів та міжнародного досвіду. В Україні слід вдосконалити нормативну базу: розробити чіткі протоколи реагування на кризи, посилити відповідальність туроператорів та врахувати кліматичні ризики. Лише так туристична галузь забезпечить сталий розвиток і довіру споживачів.

Список використаних джерел:

1. Kurepin V. M., Oliynyk T.G. Use of artificial intelligence in tourist activities. Research and education in the global world: eurointegration processes during the wartime : Book of papers of the X International Forum for Young Researchers, Kharkiv, May 10, 2024 / O. M. Beketov National University of Urban Economy in Kharkiv, TESOL-Ukraine. Kharkiv : O. M. Beketov NUUE in Kharkiv, 2024. P. 211-212.

URL:<https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/17943>.

2. Таракашева Е. А. Нові інформаційні технології у сфері управління. Екологічні та соціальні аспекти розвитку економіки в умовах євроінтеграції : матеріали X Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Миколаїв, 23-25 жовтня 2024 р.). Миколаїв : МНАУ, 2024. С. 332-335. URL:<https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/18932>.